

Wprowadzenie

Gromadzone dane pomiarowe w ramach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego muszą spełniać standardy i normy oraz opierać się na sprawdzonych i porównywalnych metodach badań terenowych i analiz laboratoryjnych. W celu realizacji powyższego założenia w roku 1995 zostały opublikowane *Zasady organizacji, system pomiarowy, wybrane metody badań* pod redakcją A.Kostrzewskiego, A.Stacha i M.Mazurek w serii wydawniczej Biblioteka Monitoringu Środowiska. Opracowanie to zawiera zarówno podstawowe cele i założenia metodologiczne ZMŚP oraz zestawienia systemu pomiarowego, metod analityki laboratoryjnej, zasady gromadzenia i opracowania uzyskiwanych wyników badań.

Ponad 10-letnie działanie sieci Stacji Bazowych ZMŚP i dotychczas zgromadzone doświadczenia stały się impulsem do przeprowadzenia weryfikacji zakresu pomiarowego oraz stosowanych metod badawczych. Zasadniczym założeniem przeprowadzonej weryfikacji było umożliwienie w dalszym ciągu wypełnianie podstawowego celu ZMŚP – długofalowego monitoringu tendencji zmian głównych typów geosystemów Polski. Weryfikacja zakresu pomiarowego i metod badawczych miała także na celu osiągnięcie zgodności z metodykami badań monitoringów specjalistycznych, oraz uwzględnienie zmian legislacyjnych w prawie polskim i zaleceń Unii Europejskiej. Dyskusja nad weryfikacją nie dotyczyła wyłącznie zakresu pomiarowego wykonywanych pomiarów i analiz, ale również ilości stanowisk pomiarowych oraz frekwencji pomiarów niezbędnych do otrzymania pełno wartościowych danych. Czynnikiem, który w znacznej mierze zdecydował o zmianach w systemie pomiarowym ZMŚP była automatyzacja i standaryzacja systemu pomiarowego – wprowadzenie automatycznych stacji meteorologicznych, ciągła rejestracja poziomu wód podziemnych i powierzchniowych, wprowadzenie metody pasywnej analizy zanieczyszczeń powietrza czy pomiaru depozycji mokrej zanieczyszczeń. Weryfikację zakresu pomiarowego oparto na konsultacjach przeprowadzanych w zespole Specjalistów ZMŚP i Kierowników Stacji Bazowych, a także uwzględniono zarówno zalecenia monitoringu krajowego jak i europejskiego.

Nowa edycja zweryfikowanego programu pomiarowo-badawczego ZMŚP obok zestawień tabelarycznych zakresów pomiarowych poszczególnych programów, zawiera w postaci załączników zasady kodowania i gromadzenia danych pomiarowych, oraz przygotowane standardy tabel i wykresów, które pozwolą na ujednolicenie raportów przygotowywanych corocznie przez Stacje Bazowe. Zamieszczone zestawienia zakresów pomiarowych zostały poszerzone o komentarze, które zawierają informacje zarówno o zasadach lokalizacji stanowisk pomiarowych, frekwencji pomiarów oraz wskazania zalecanych procedur analitycznych metod badań terenowych.

Koordinator Programu ZMŚP

Prof. dr habil. Andrzej Kostrzewski